

УДК 347.7

DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2026.3.12>

ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЗА ЦИВІЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОНОВЛЕННЯ

Якубівський Ігор Євгенович,

orcid.org/0000-0001-5322-249X

доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник відділу приватноправових досліджень
Інституту правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України,
професор кафедри цивільного права та процесу
Львівського національного університету імені Івана Франка

У статті проаналізовано основні проблеми щодо захисту права інтелектуальної власності у чинному ЦК України та окреслено перспективи їх вирішення у Проекті оновленого ЦК України. Звернуто увагу на недосконалості статті 431 ЦК України, норми якої мають більшою мірою декларативний, аніж регулятивний характер. Зазначена стаття безпідставно ототожнює юридичні наслідки порушення права інтелектуальної власності із відповідальністю. Крім того, закріплене в ній співвідношення понять «порушення» та «посягання» не узгоджується в цій частині із нормами спеціального законодавства про інтелектуальну власність. У зв'язку з цим у статті наголошено на доцільності врегулювання у цій статті ЦК України питань щодо підстав та порядку захисту права інтелектуальної власності. Щодо підстав захисту права інтелектуальної власності, то при вирішенні цього питання варто враховувати у тому числі можливість застосування превентивного захисту у відносинах інтелектуальної власності. Відповідно до цього, підставами захисту права інтелектуальної власності є порушення, невизнання, оспорювання цих прав, а також створення загрози їх порушення. У питанні про форми захисту права інтелектуальної власності потрібно виходити із засади плюралізму можливих форм захисту цього права. Відповідно до цього, захист права інтелектуальної власності може здійснюватися як в судовому, так і в іншому порядку, встановленому договором або законом. В частині способів захисту права інтелектуальної власності проблемами чинного ЦК України є те, що закріплені ним норми про способи захисту таких прав не є нормами прямої дії, а також відсутність чіткого розмежування між способами захисту прав та відповідними заходами, які мають процесуально-правову природу. У зв'язку з цим в оновленому ЦК України норми про способи захисту цього права пропонується викласти, як норми прямої дії, застосування яких не має ставитися у залежність від існування відповідної конкретизації чи деталізації на рівні спеціального законодавства. Також доцільним є чітке розмежування способів захисту права інтелектуальної власності, з одного боку, та інших заходів щодо захисту права інтелектуальної власності, які можуть застосовуватися судом (забезпечення доказів, забезпечення позову), з іншого боку.

Ключові слова: захист права інтелектуальної власності, підстави захисту, порушення права, невизнання права, оспорювання права, превентивний захист, форми захисту права інтелектуальної власності, юрисдикційна форма, неюрисдикційна форма, способи захисту права інтелектуальної власності, заходи забезпечення доказів, заходи забезпечення позову.

Yakubivskiy Ihor. Protection of Intellectual Property Rights Under the Civil Code of Ukraine: Problems and Prospects for Renewal

The article analyzes the general problems of intellectual property rights protection in the current Civil Code of Ukraine and outlines the prospects for their solution in the Draft of the updated Civil Code of Ukraine. Attention is drawn to the imperfections of Article 431 of the Civil Code of Ukraine, the norms of which are more declarative than regulatory in nature. The specified article unreasonably identifies the legal consequences of intellectual property rights violation with liability. In addition, the correlation of the concepts of "violation" and "encroachment" fixed in it is not consistent in this part with the norms of special legislation on intellectual property. In this regard, the article emphasizes the expediency of regulating in this article of the Civil Code

of Ukraine issues regarding the grounds and procedure for protecting intellectual property rights. As for the grounds for protecting intellectual property rights, when resolving this issue, it is worth taking into account, among other things, the possibility of applying preventive protection in intellectual property relations. Accordingly, the grounds for protecting intellectual property rights are infringement, disclaimer or contesting of these rights, as well as the creation of a threat of their infringement. In the question of forms of protection of intellectual property rights, it is necessary to proceed from the principle of pluralism of possible forms of protection of this right. Accordingly, protection of intellectual property rights can be carried out both in court and in another manner established by contract or law. In terms of remedies of intellectual property rights, the problems of the current Civil Code of Ukraine are that the norms enshrined in it on the remedies of such rights are not norms of direct action, as well as the lack of a clear distinction between the remedies of rights and other measures that have a procedural nature. In this regard, in the updated Civil Code of Ukraine, it is proposed to set out the norms on the remedies of this right as norms of direct action, the application of which should not be made dependent on the existence of appropriate specification or detailing at the level of special legislation. It is also advisable to clearly distinguish between the remedies of intellectual property rights, on the one hand, and other measures to protect intellectual property rights that can be applied by the court (securing of evidence, security for claim), on the other hand.

Key words: protection of intellectual property rights, grounds for protection, infringement of rights, disclaimer of the right, contesting of the right, preventive protection, forms of protection of intellectual property rights, jurisdictional form, non-jurisdictional form, remedies of intellectual property rights, measures to securing of evidence, measures of the security for claim.

Рівень правової охорони інтелектуальної власності в будь-якій країні багато в чому залежить від ефективності механізму захисту особистих та майнових прав інтелектуальної власності. У зв'язку з цим у законодавстві України від часу здобуття нею незалежності та прийняття перших спеціальних законів у цій сфері значна увага приділяється питанню захисту права інтелектуальної власності. Особливої актуальності це питання набуває в умовах системного оновлення (рекодифікації) цивільного законодавства та його наближення до права Європейського Союзу. За останні роки норми національного законодавства України, що регулюють питання захисту права інтелектуальної власності, зазнали значного реформування, що отримало вираження, насамперед, на рівні спеціального законодавства. Водночас, процес рекодифікації цивільного законодавства передбачає у тому числі оновлення закріплених Цивільним кодексом України (далі – ЦК України) [1] норм, що стосуються захисту права інтелектуальної власності. Відповідно, є сенс зупинитися на основних проблемах щодо захисту права інтелектуальної власності у чинному ЦК України та перспективах їх вирішення у Проекті оновленого ЦК України [2].

У чинній редакції ЦК України норми про захист права інтелектуальної

власності вміщені, насамперед, у ст.ст. 431, 432 глави 35 «Загальні положення права інтелектуальної власності».

Відповідно до ст. 431 ЦК України, яка має назву «Наслідки порушення права інтелектуальної власності», порушення права інтелектуальної власності, в тому числі невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Наведена норма містить два змістовні недоліки:

1) у назві статті йдеться про наслідки порушення права інтелектуальної власності, тоді як у її змісті – про відповідальність. Між тим, наслідком порушення права інтелектуальної власності є виникнення охоронного правовідношення, в рамках якого здійснюється захист цього права шляхом застосування відповідних способів захисту. Останні, як відомо, не завжди є заходами цивільно-правової відповідальності. Відтак, не кожен наслідок порушення прав інтелектуальної власності є відповідальністю. Крім того, незрозуміло, про яку саме відповідальність йдеться – лише цивільну чи будь-яку юридичну (включаючи адміністративну, кримінальну);

2) до порушень права інтелектуальної власності вказана норма включає,

зокрема, невизнання цього права або посягання на нього. Але такий законодавчий підхід не відповідає загальним положенням про захист цивільних прав, згідно з яким, підставами захисту таких прав може бути їх порушення, невизнання чи оспорювання (ч. 1 ст. 15 ЦК України). Отже, порушення права і невизнання права – суть різні категорії. До того ж, враховуючи, що підставою цивільно-правової відповідальності є вчинення правопорушення [3, с. 15–18], пов'язувати застосування заходів відповідальності із невизнанням права неправильно.

Не зовсім вдало також у ст. 431 ЦК України вжито термін «посягання». З її змісту вбачається, що порушення і посягання розглядаються як ціле і частина. На рівні спеціального законодавства про інтелектуальну власність передбачено, що будь-яке посягання на відповідні права вважається їх порушенням (ст. 34 ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [4], ст. 26 ЗУ «Про охорону прав на промислові зразки» [5] тощо), тобто, фактично, між цими поняттями поставлено знак рівності. Ще інша позиція закріплена у ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [6], ст. 20 якого передбачає, що будь-яке посягання на права власника свідоцтва, в тому числі вчинення без його згоди дій, що потребують такої згоди, та готування до вчинення таких дій, вважається порушенням прав. На ці невідповідності у законодавстві вже зверталася увага в літературі [7, 400; 8, с. 42–43].

Загалом, збереження ст. 431 ЦК України у теперішній її редакції є недоцільним. У будь-якому разі, підстави та заходи юридичної відповідальності (цивільної, адміністративної, кримінальної) за порушення права інтелектуальної власності визначаються на рівні галузевого законодавства. Своєю чергою ст. 431 ЦК України є більшою мірою декларативною. Зазначимо, що стосовно інших видів суб'єктивних цивільних прав, що мають абсолютний характер (особисті права, речові права) ЦК України у відповідних книгах не містить подібних загальних норм щодо відповідальності за їх порушення.

У зв'язку з цим більш доцільним є врегулювання у цій статті ЦК України питань щодо підстав та порядку захисту права інтелектуальної власності.

Підставами захисту права інтелектуальної власності як суб'єктивного цивільного права може бути, насамперед, його порушення, невизнання чи оспорювання. Станом на сьогодні судовою практикою вироблено усталені підходи щодо розуміння цих категорій. Крім того, не варто виключати також можливості превентивного захисту права інтелектуальної власності, що передбачає можливість суб'єкта цього права звернутися за його захистом ще до порушення – якщо існує загроза такого порушення. Зазначимо, що норми про превентивний захист права інтелектуальної власності вже отримали закріплення на рівні спеціального законодавства про інтелектуальну власність. Так, ч. 1 ст. 53 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» [9] до підстав захисту авторських та суміжних прав віднесено створення загрози порушення таких прав.

За таких умов в новій редакції ч. 1 ст. 431 ЦК України (ст. 607 Проекту оновленого ЦК України) пропонується закріпити загальне правило про те, що порушення, невизнання, оспорювання чи створення загрози порушення права інтелектуальної власності є підставами для його захисту.

Порядок захисту суб'єктивних цивільних прав пов'язаний із такою доктринальною категорією, як форма захисту. Як зазначив О. О. Кот, форму захисту можна визначити, як юридичну категорію, що вказує на суб'єкта, який здійснює захист невизнаного, порушеного чи оспорюваного права, а також на загальний порядок вчинення дій цим суб'єктом щодо здійснення захисту [10, с. 241].

Порядок захисту права інтелектуальної власності, переважно, передбачає звернення суб'єкта цього права до відповідного юрисдикційного органу із вимогою про його захист. В такому випадку йдеться про юрисдикційну форму захисту. До останньої відноситься, насамперед, судовий порядок захисту права інтелектуальної власності, що здійснюється судами у порядку, встановленому процесуальним законодавством (ЦПК

України [11], ГПК України [12] та КАС України [13]). Відповідно до положень ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» [14], у 2017 р. в Україні створений Вищий суд з питань інтелектуальної власності [15], до юрисдикції якого віднесено справи про захист права інтелектуальної власності (ч. 2 ст. 20 ГПК України). Проте станом на даний час даний спеціалізований суд так і не розпочав свою роботу.

Також до юрисдикційної форми захисту відноситься адміністративний порядок захисту права інтелектуальної власності. Важливе значення у цьому відношенні має діяльність Апеляційної палати УкрНОІВІ, як органу, наділеного окремими юрисдикційними повноваженнями, що здійснює свою діяльність в порядку, визначеному відповідним Регламентом [16]. Опосередковано захист прав інтелектуальної власності в адміністративному порядку здійснюється також Антимонопольним комітетом України та його органами при розгляді справ про недобросовісну конкуренцію [17].

В сучасних умовах спостерігається тенденція до розширення кола можливих форм захисту суб'єктивних цивільних прав, що стосується і права інтелектуальної власності. Йдеться, наприклад, про процедуру медіації, яка у 2021 році отримала правову регламентацію в межах відповідного профільного закону [18] і може бути застосована у тому числі для захисту права інтелектуальної власності. Слід зазначити, що зараз при УкрНОІВІ створений і діє Центр медіації та посередництва, на який покладено забезпечення проведення процесів медіації на базі ІР офісу згідно з процедурою, передбаченою Правилами проведення медіації у сфері інтелектуальної власності [19].

Захист права інтелектуальної власності може полягати у діях самого суб'єкта, спрямованих на відновлення такого права – неюрисдикційна форма захисту. У цьому відношенні варто погодитися з позицією дослідників, які відстоюють існування неюрисдикційної форми захисту у сфері інтелектуальної власності [20, с. 27-28]. До самозахисту у літературі відносять передбачену ст. 56 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» процедуру припинення порушень автор-

ського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет (так звана процедура *take down notice*) [21, с. 131; 22, с. 91].

В цілому, в даному випадку варто виходити із ідеї плюралізму доступних для суб'єкта форм захисту належного йому права інтелектуальної власності, що зрештою сприятиме більш ефективному захисту цього права. Дана ідея отримала закріплення у ч. 2 ст. 607 Проекту оновленого ЦК України, в якій зазначено, що захист права інтелектуальної власності здійснюють у судовому або в іншому порядку, встановленому договором або законом.

Серцевиною механізму цивільно-правового захисту права інтелектуальної власності є способи захисту цього права – встановлені законом, договором або такі, що не суперечать закону, матеріально-правові заходи, спрямовані на припинення порушення права інтелектуальної власності, відновлення становища, яке існувало до порушення, компенсування завданих порушенням майнових та (або) немайнових втрат [7, с. 473].

У чинній редакції ЦК України способи захисту права інтелектуальної власності закріплені у ст. 432. Варто звернути увагу на те, що ст. 432 ЦК України, враховуючи її структурне розміщення у главі 35 ЦК України, містить загальні положення щодо захисту прав інтелектуальної власності. Відповідно, передбачені нею способи захисту мали б застосовуватися для захисту права інтелектуальної власності на різні об'єкти. Однак практика її застосування свідчить про інше. Наявне в абз. 1 ч. 2 цієї статті формулювання «Суд у випадках і в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:» опосередковано вказує на те, що закріплені в ній норми не є нормами прямої дії і їх застосування судом часто ставиться у залежність від наявності відповідних конкретизуючих норм у спеціальних законах, на що неодноразово зверталася увага в літературі [7, с. 403-404; 23, с. 493]. Така позиція застосовується у судовій практиці [24; 25].

Вважаємо, що існування ст. 432 ЦК України буде виправданим лише

тоді, коли передбачені у ній способи захисту застосовуватимуться незалежно від того, чи конкретизовано умови їх застосування у спеціальному законодавстві. У зв'язку з цим в абз. 1 ч. 2 ст. 608 Проекту оновленого ЦК України пропонується закріпити таке формулювання: «Способами захисту права інтелектуальної власності можуть бути, зокрема:». Таке формулювання, по-перше, не ставить застосування передбачених у ч. 2 цієї статті способів захисту в залежність від наявності відповідних норм у спеціальному законодавстві. По-друге, в ньому чітко вказується на те, що мова йде саме про способи захисту права інтелектуальної власності.

Щодо останнього варто звернути увагу на те, що у ст. 432 ЦК України безпосередньо не вжито термін «способи захисту» (на відміну, скажімо, від ст. 16), що теоретично допускає, що не усі передбачені у ній заходи є способами захисту прав інтелектуальної власності. У цьому аспекті постає питання щодо розмежування способів захисту права інтелектуальної власності, як заходів матеріально-правового характеру, з одного боку, і відповідних заходів процесуального характеру (забезпечення доказів, забезпечення позову тощо). Для сфери інтелектуальної власності це особливо актуально з огляду на те, що міжнародно-правові акти у сфері захисту прав інтелектуальної власності часто містять комплексний підхід, регулюючи як матеріально-правові, так і процесуальні аспекти захисту прав, вживаючи такі поняття, як «процедури» (*procedures*), «заходи» (*measures*), «засоби захисту» (*remedies*).

У п. 1 ч. 2 ст. 432 ЦК України зазначено про «застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів», а в п. 2 – про «зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорту чи експорту яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності». Однак зазначені заходи за своєю природою не можуть бути віднесені до способів захисту права інтелектуальної власності, оскільки

є негайними тимчасовими заходами, які можуть бути застосовані судом до постановлення рішення по суті спору і носять допоміжний (обслуговуючий) характер стосовно заявленої позовної вимоги. Крім того, відповідно до міжнародно-правових документів, такі заходи можуть застосовуватися *ex partes*, тобто без заслуховування відповідача, зокрема, якщо будь-яка затримка спричинить невідправну шкоду правоволодільцю. Тому з позиції вітчизняної правової системи вони мають процесуально-правову природу і тяжіють до таких процесуальних заходів, як забезпечення доказів і забезпечення позову.

У цьому аспекті в літературі цілком слушно висловлено сумніви щодо можливості винесення судом остаточного судового рішення у справі про зупинення пропуску товарів через митний кордон України, оскільки в такому випадку не буде досягнуто головної мети захисту суб'єктивного права – його відновлення після порушення. Відповідна вимога, з огляду на її правову природу, має висуватися скоріше як запобіжні заходи чи забезпечення позову [10, с. 362–363].

У судовій практиці чинна редакція ч. 2 ст. 432 ЦК України призводить до проблем розмежування способів захисту права інтелектуальної власності і заходів забезпечення позову. Так, у справі № 914/1569/20 позивач звернувся до суду з позовом про заборону імпорту та продажу товарів із нанесеним знаком для товарів і послуг «BOSCH». Крім того, позивачем було подано заяву про забезпечення позову шляхом зупинення митного оформлення товарів та заборонити митниці здійснювати митне оформлення товарів, що містять об'єкт інтелектуальної власності, – знак для товарів і послуг «BOSCH». Суд першої інстанції заяву про забезпечення позову задовольнив, тоді як апеляційний суд ухвалу про забезпечення позову скасував. При цьому суд апеляційної інстанції зазначив, що задовольняючи заяву про забезпечення позову, суд фактично унеможливив імпортування спірного товару та його вільний обіг на території України, що за змістом є тотожним задоволенню позовних вимог про заборону імпорту та про-

дажу товару. Погоджуючись із позицією суду першої інстанції, Верховний Суд звернув увагу на те, що за приписами частини одинадцятої ст. 137 ГПК України не допускається вжиття заходів забезпечення позову, які за змістом є тотожними задоволенню заявлених позовних вимог, якщо при цьому спір не вирішується по суті. Розгляд справи по суті – це безпосередньо вирішення спору судом з винесенням відповідного рішення, у свою чергу забезпечення позову – це вжиття заходів щодо охорони інтересів позивача від можливих недобросовісних дій з боку відповідача. Такі заходи здійснюються до вирішення справи по суті з метою створення можливості реального та ефективного виконання рішення суду. Здійснення митного оформлення та переміщення товарів через митний кордон України може призвести до безконтрольного розширення кола осіб, прав і інтересів яких стосується вирішення цього спору, та/або передачі права власності на спірний товар іншим особам, які не беруть участі в даному судовому процесі, що може не лише утруднити, але й зробити неможливим виконання рішення господарського суду у разі задоволення позовних вимог [26].

Позиція Верховного Суду у наведеній справі є цілком правильною, оскільки вона ґрунтується на необхідності розмежування способів захисту права інтелектуальної власності і заходів забезпечення позову, що прямо впливає з ч. 11 ст. 137 ГПК України. У цій справі позовна вимога про заборону імпорту та продажу товарів, які містять зображення знака для товарів і послуг (торговельної марки), на території України є способом захисту права інтелектуальної власності. У свою чергу, зупинення митного оформлення відповідної партії товарів і заборону митниці здійснювати таке оформлення є заходом забезпечення позову. Останній має тимчасовий характер (діє до вирішення справи по суті) і покликаний не допустити істотного ускладнення чи унеможливлення виконання рішення суду або ефективного захисту, або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача у разі, якщо позов буде задоволено.

Отже, не усі передбачені ч. 2 ст. 432 ЦК України заходи є способами захисту прав інтелектуальної власності. Але такий підхід видається не зовсім правильним з позиції методології і призводить до виникнення проблем у судовій практиці. У зв'язку з цим у ст. 608 Проекту оновленого ЦК України пропонується розмежувати способи захисту права інтелектуальної власності (ч. 2 зазначеної статті) та інші заходи щодо захисту права інтелектуальної власності, які можуть застосовуватися судом, зокрема, такі як застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів, зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорт чи експорт яких здійснюють з порушенням права інтелектуальної власності (ч. 3 зазначеної статті). З точки зору процесуального законодавства останні можуть розглядатися в якості заходів забезпечення доказів або забезпечення позову.

Висновки. Проведений вище аналіз виявляє низку концептуальних проблем щодо правового регулювання захисту права інтелектуальної власності у чинному ЦК України, які потребують вирішення в процесі рекодифікації цивільного законодавства. При цьому в оновленому ЦК України доцільно закріпити загальні норми щодо підстав захисту права інтелектуальної власності, визначивши серед таких, поряд із порушенням, невизнанням та оспорюванням таких прав, також створення загрози їх порушення. У питанні про форми захисту права інтелектуальної власності потрібно виходити із засади плюралізму таких форм та можливості захисту цього права як в судовому, так і в іншому порядку, встановленому договором або законом. В оновленому ЦК України закріплені на рівні загальних положень про право інтелектуальної власності норми про способи захисту цього права повинні стати нормами прямої дії, застосування яких не має ставитися у залежність від існування відповідної конкретизації чи деталізації на рівні спеціального законодавства. Також доцільним є розмежування способів захисту права інтелектуальної власності, з одного боку, та інших заходів щодо

захисту права інтелектуальної власності, печення доказів, забезпечення позову), які можуть застосовуватися судом (забез- з іншого боку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Цивільний кодекс України: проєкт № 15150 від 09 квітня 2026 року URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69837>
3. Відповідальність у приватному праві: монографія / І. А. Безклубий та ін.; за заг. ред. І. А. Безклубого. Київ: Грамота, 2014. 415 с.
4. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
5. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
6. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
7. Якубівський І. Є. Набуття, здійснення і захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 522 с.
8. Бахур О. В. Судовий захист прав інтелектуальної власності у сфері господарювання: теорія, законодавство, практика: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 172 с.
9. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01 грудня 2022 року № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
10. Кот О. О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії та судової практики: монографія. Київ: Алерта, 2017. 494 с.
11. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
12. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06 листопада 1991 року № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
13. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06 липня 2005 року № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
14. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
15. Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності: Указ Президента України від 29 вересня 2017 року № 299/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299/2017#Text>
16. Регламент Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності: наказ Міністерства економіки України від 23 листопада 2023 року № 17768. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0021-24#Text>
17. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07 червня 1996 року № 236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>
18. Про медіацію: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
19. Правила проведення медіації у сфері інтелектуальної власності: Наказ УКРНОІВІ від 07 вересня 2023 року № 159-Н/2023. URL: <https://ip-mediation.nipo.gov.ua/resources/detail/pravila-provedennya-ir-mediaciyi/>
20. Штефан А. С. Самозахист авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2010. № 3. С. 22–29.
21. Зеров К. О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет. Київ : Інтерсервіс, 2018. 220 с.
22. Тарасенко Л. Л. Порядок припинення порушень авторського права з використанням мережі інтернет: новації правового регулювання. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2023. Вип. 76. С. 89-99. <https://share.google/81c75aAPACUOhcblt>
23. Кодинець А. О. Цивільно-правове регулювання зобов'язальних інформаційних відносин: монографія. Київ: Алерта, 2016. 582 с.

24. Рішення Судової палати у цивільних справах ВСУ від 18 вересня 2008 року у справі № 6-12562сво08. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/2350857>

25. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 18 листопада 2019 року у справі № 2018/17264/2012. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85743549>

26. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 02 листопада 2021 року у справі № 914/1569/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100816723>

Дата першого надходження статті до видання: 02.06.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 03.07.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 26.08.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії
відкритого доступу (CC BY 4.0)